

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ระบบบัญชีที่เหมาะสมของกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ : กรณีศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดน่าน

ชื่อผู้เขียน

นางวนิดา กุลสุ

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ นภาพร ณ เชียงใหม่ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเรือง เจริญศรี กรรมการ
อาจารย์มาลีมาศ สิทธิสมบัติ กรรมการ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาถึง ระบบบัญชีที่เหมาะสมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ: กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาระบบบัญชีที่กองทุนหมู่บ้านใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบการบันทึกบัญชีจากเดิม คือ ใช้ระบบบัญชีแบบบันทึกรายการรวมกัน ทั้งเงินกองทุน 1 ล้านบาท และเงินออม โดยถือเป็นกิจกรรมเดียวกัน เปลี่ยนมาเป็น ระบบบัญชีที่มีการบันทึกรายการแยกออกจากกัน ระหว่างเงินกองทุน 1 ล้านบาท และเงินออม เพื่อให้การบันทึกบัญชีควบคุมได้ถูกต้อง ครบถ้วนยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการสอบถามโดยการสัมภาษณ์ คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี จำนวน 10 หมู่บ้าน ในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน พร้อมทั้งสังเกตวิธีการปฏิบัติงานและศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ระเบียบ คู่มือการทำบัญชีและรายงาน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา ตรวจสอบและทำการประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการศึกษาระบบบัญชีพบว่า ระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการใหม่ ในครั้งแรกนั้น กรมบัญชีกลางได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้บันทึกบัญชีแบบรวมกิจกรรมทั้งกิจกรรมเงินออมและกิจกรรมเงินกองทุน 1 ล้านบาท ต่อมาได้มีการพัฒนาระบบบัญชี โดยให้บันทึกบัญชีแบบแยกกิจกรรม เพื่อให้สามารถวัดผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมได้

อีกทั้งกรมบัญชีกลางได้ออกคู่มือการปฏิบัติงานใหม่ โดยในคู่มือได้บอกรายละเอียดในการบันทึกบัญชีรวมทั้งเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างครบถ้วน มีการควบคุมภายในที่ดี และสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงพบว่า มีการปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างกัน บางหมู่บ้านยังคงใช้ระบบบัญชีแบบรวมกิจกรรมตามคู่มือเดิม บางหมู่บ้านก็เปลี่ยนไปใช้ระบบบัญชีแบบใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่า การที่กรมบัญชีกลางไม่ได้จัดฝึกอบรมระบบบัญชีแบบแยกกิจกรรมตามคู่มือใหม่ และไม่ได้จัดเตรียมชุดเอกสารและสมุดบัญชี แจกจ่ายให้ทุกหมู่บ้านพร้อมใช้งานเป็นแบบเดียวกัน จึงทำให้เกิดความยุ่งยาก ในการจัดทำเอกสารและการบันทึกบัญชี ก่อให้เกิดการจัดทำเอกสารและการบันทึกบัญชีที่ไม่ครบถ้วน และไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลทำให้ไม่สามารถจัดทำรายงานการเงินประจำเดือนได้

ระบบบัญชีของทุนหมู่บ้าน กำหนดให้มีการจัดทำรายงานการเงินใน 2 ลักษณะ คือ รายงานการเงินประจำเดือน และรายงานการเงินประจำปี ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในการจัดทำรายงานประจำปีนั้น ยังไม่มีกองทุนหมู่บ้านใดได้จัดทำ เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านยังไม่สิ้นสุดรอบระยะเวลาบัญชี 12 เดือน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มิได้เป็นผู้จบการศึกษาจากสาขาวิชาการบัญชีโดยตรง ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. กรมบัญชีกลาง ควรจัดทำเอกสาร สมุดบัญชี และทะเบียนคุมต่าง ๆ แจกจ่ายให้ทุกหมู่บ้าน ให้ครบถ้วน สมบูรณ์ จะทำให้ทุกหมู่บ้านปฏิบัติถูกต้อง เหมือนกัน โดยไม่แจกจ่ายคู่มือเพียงอย่างเดียว เพราะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการถ่ายเอกสารตามคู่มือและก่อให้เกิดการปฏิบัติทางบัญชีที่แตกต่างไม่ครบถ้วนถูกต้อง
2. ฝึกอบรม ผู้ทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน และผู้ตรวจสอบ เพื่อเพิ่มความรู้ทางด้านบัญชี โดยจัดให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน และแจ้งให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบบัญชีต่าง ๆ จะได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน
3. ควรจัดให้มีระบบเงินสละย่อย สำหรับจ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านที่เกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการตั้งวงเงินสละย่อย และการเก็บรักษาเงินสละย่อย ให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อช่วยลดภาระของกรรมการหมู่บ้านในการสำรองจ่ายค่าใช้จ่าย
4. ควรจัดอบรมบัณฑิตอาสาประจำแต่ละหมู่บ้าน โดยเพิ่มความรู้ ความสามารถ ในด้านบัญชี เพื่อจะได้ช่วยแนะนำผู้ทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านได้

Independent Study Title   An Appropriate Accounting System of Community
Fund and Community of Nation: Case Study
Amphoe Mueang Changwat Nan

Author   Mrs. Wanida Kulsu

Master of Accounting

Examining Committee

Asst. Prof. Napaporn Na Chiangmai	Chairman
Asst. Prof. Boonruang Chareonsri	Member
Lecturer Maleemas Sittisombut	Member

Abstract

According to the studies regarding An Appropriate Accounting System of Community Fund and Community of Nation: Case Study Amphoe Mueang Nan, the main point was to study the village's current account system. This system arrived from using total accounts (1 million baht funds and savings altogether) before it was changed to separate accounts in order for its effectiveness. This was done through interviews among 10 villages in Amphoe Mueang Nan, along with witnessing and studying materials and manuals from those villages. The outcome was then summarized, tested and evaluated.

As a result, most of the users did change from using total accounts (2 accounts mentioned above added together) to two separate accounts/activities. Other papers needed were also used as part of the initial accounting system and to also help with financial preparation as stated in the manual.

Most of the people are satisfied with the current account system since it's user friendly. People feel at ease following along the manuals. All the papers are very systematic in that it is very thorough and can be tested for security reasons as well. Another reason being its low cost of the production.

The account system comes in two types. One being monthly account and the other being yearly account. The study has shown that no village has ever done the latter. This being the fact that the monthly accounts in the villages haven't been able to reach 12-month plan just yet. Though most accountants think that this would bring up problems such as minor/major mistakes and tardiness of the production since most of the people in charge of accounting don't have accounting degrees. So, workshops and classes about producing and developing yearly accounts have been proposed. Experts in the field have been asked to assist and advise people in need.

Nowadays, countries and cities throughout are getting 1 million baht funds more and more. Therefore, government should see this as a priority and its importance to develop each of the village's account system. This study should be very helpful to the ones in need and the people associated to think of the ways to fix and improve the system, so each of the villages' systems will be effective and prosperous in the future use.